

Sygn. akt IX Ka 294/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu IX Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Plewińska

Sędziowie SO Marzena Polak (spr.)

SO Andrzej Walenta

Protokolant st.sekr.sądowy Katarzyna Kotarska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Marzenny Mikołajczak

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 roku

sprawy ***M. D.***

oskarżonego z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Brodnicy VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w G.-D.

z dnia 28 marca 2013 roku sygn. akt VII K 16/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Brodnicy VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w G.-D. do ponownego rozpoznania.

IX Ka 294/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Brodnicy wyrokiem z dn. 28.03.2013r. wydanym w sprawie VII K 16/13 uznał ***M. D.*** winnym popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu tj. przestępstwa z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to w myśl art. 11 § 3 kk na mocy art. 270 § 1 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie – na mocy art. 69 § 1 i § 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk – warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata. Na mocy art. 33 § 2 kk w zw. z art. 33 § 1 i § 3 kk orzekł wobec oskarżonego karę 150 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 100 złotych. Nadto Sąd Rejonowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.680 złotych tytułem opłaty sądowej i obciążył go wydatkami poniesionymi w sprawie w kwocie 90 złotych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Zaskarżając wyrok w całości zarzuciła temu orzeczeniu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 270 § 1 kk, poprzez jego zastosowanie podczas gdy przepis ten, w realiach przedmiotowej sprawie pozostaje w zbiegu pomijalnym z art. 297 § 1 kk;
2. obrazę przepisów postępowania karnego, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 5 § 2 kpk wskutek nie uwzględnienia przy dokonywaniu ustaleń faktycznych okoliczności, które winny zostać rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego, co w konsekwencji doprowadziło do nieprzewidzianych ustaleń w sprawie;

3. obrazę przepisów postępowania karnego, która mogła mieć wpływ na jego treść, a mianowicie art. 424 § 1 kpk, poprzez niewskazanie, dlaczego wyjaśnienia oskarżonego zostały uznane za niewiarygodne i nie wskazanie, które zeznania świadków uznał za wiarygodne, w jakiej części i dlaczego nie uznał dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego, a także nie wyjaśnienie przyjętej kwalifikacji prawnej czynu, co utrudnia kontrolę zaskarżonego wyroku;

4. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjęty za podstawę orzeczenia, mogący mieć wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, iż oskarżony dopuścił się popełnienie zarzucanego mu czynu, podczas gdy prawidłowa analiza i ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że M. D. nie wiedział, iż przedłożona bankowi dokumentacja jest podrobiona – ewentualnie – pozostawał w błędzie co do tej okoliczności, jak i charakteru decyzji Urzędu Skarbowego;

z ostrożności procesowej;

5. rażąco niewspółmierność kary, wymierzonej z naruszeniem art. 53 kk.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu; ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na chwilę obecną, można uznać, iż apelacja – w znacznej części – zasługuje na uwzględnienie.

Przedwczesna jest ocena zgromadzonego materiału dowodowego pod kątem prawidłowości ustalonego stanu faktycznego, prawidłowości ustalonego stopnia winy oskarżonego, ewentualnie prawidłowości ustalonego stopnia społecznej szkodliwości zaistniałego przestępstwa.

Sposób zgromadzenia materiału dowodowego oraz jego ocena, dokonana przez Sąd meriti, są zbyt pobieżne. W tej sytuacji, konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Po pierwsze - należy podkreślić, iż Sąd meriti faktycznie nie ustalił, w jakikolwiek sposób, na czym miało polegać przerobienie przedłożonego w Banku zaświadczenia o niezaleganiu z podatkami. Dostępna w aktach sprawy kserokopia owego przedmiotowego zaświadczenia – w ocenie Sądu Okręgowego, na chwilę obecną – nie wykazuje cech przerobienia. Przerobienie dokumentu polega na zmianie treści dokumentu autentycznego, przez osobę do tego nieuprawnioną. Zgromadzony materiał dowodowy sugerowałby, iż mogło dojść do przerobienia autentycznego zaświadczenia (...)o nr (...), wydanego na nazwisko J. Z. (którego kserokopia również znajduje się w aktach na k 36 akt). Jednakże, analiza zaświadczenia z karty 36 akt wskazuje, że jego treść różni się w kilku fragmentach z przedmiotowym zaświadczeniem z dnia 17 maja 2012r, wystawionym na nazwisko oskarżonego z karty 4 akt. Zatem, przerobienie owo nie mogło polegać jedynie na zmianie nazwiska, lub numeru zaświadczenia. Ponadto, oba te zaświadczenia - po wstępnym porównaniu - różnią się także zapisami na drugiej stronie dokumentów. Zatem, wykazanie przerobienia autentycznego dokumentu jakim jest zaświadczenie z k - 36, wymaga poczynienia dokładnych ustaleń i być może dopuszczenia dowodu z opinii biegłego grafometry. Jeżeli, zaś ustalenie powyższego przerobienia okazałoby się niemożliwe, to konieczne będzie poczynienie innych ustaleń, prowadzących do wniosku, iż przedmiotowe zaświadczenie w ogóle jest przerobione, tak jak zostało ujęte to w zarzucie aktu oskarżenia, oraz w treści zaskarżonego wyroku. Na chwilę obecną, twierdzenie Sądu meriti - w tym zakresie - jest gołosłowne i nie potwierdzone żadnymi właściwymi ustaleniami. A być może, zaświadczenie owo w ogóle nie jest przerobione czy podrobione i zostało faktycznie wydane przez Urząd Skarbowy. W końcu, opatrzone ono jest pieczęciami i podpisane przez pracownicę (...). Konieczne byłoby przeprowadzenie dodatkowego postępowania dowodowego w tym zakresie, chociażby poprzez przesłuchanie właściwych osób odpowiedzialnych za wydawanie takich zaświadczeń i podpisujących się pod nimi. Nieodzowne wydaje się okazanie przedmiotowego zaświadczenia owym osobom, skonfrontowanie złożonych przez nich zeznań, oraz zgłębienie ogólnie obowiązującej procedury ich wydawania, oraz ewentualnej procedury wydania

tego konkretnego, przedmiotowego zaświadczenia z dnia 17 maja 2012r. Sąd Odwoławczy nie jest uprawniony do poczynienia powyższych ustaleń, albowiem ustalenia owe zmierzają do wykazania jednego z podstawowych znamion zarzucanego oskarżonemu czynu. Rolą Sądu I instancji jest czynienie tego rodzaju ustaleń, zaś rolą Sądu Odwoławczego jest jedynie kontrola ich prawidłowości.

Po drugie – Sąd meriti w niewystarczający sposób docenił wyjaśnienia oskarżonego zarówno w zakresie okoliczności złożenia przedmiotowego zaświadczenia w siedzibie Banku, jak i okoliczności sporządzenia oświadczenia k - 40 akt sprawy.

- nie sposób, na obecnym etapie, całkowicie i jednoznacznie wykluczyć okoliczności, iż to inna osoba, a nie oskarżony, złożyła przedmiotowe zaświadczenie w Banku. Nagranie z monitoringu nie przesądza owej kwestii. Podobnie zeznania pracowników banku oraz współpracowników oskarżonego nie pozwalają - na chwilę obecną - na wyciągnięcie tego rodzaju kategorycznego wniosku. Ostatecznie, jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, pracownicy oskarżonego wielokrotnie upoważniani byli do odbioru tego rodzaju zaświadczeń z (...). Sąd meriti nie dokonał - pod tym kątem - prawidłowej i wyczerpującej analizy powyższego materiału dowodowego, co musiało skutkować uchynieniem wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Jeżeli zaświadczenie uzyskałaby i przedłożyłaby inna osoba - konieczne będzie wykazanie oskarżonemu świadomości i akceptacji tego rodzaju działań. W związku z powyższym, Sąd Odwoławczy - na etapie postępowania odwoławczego - oddalił wniosek obrońcy (k - 414) o uzupełniające przesłuchanie R. W. (patrz k - 417 v). Sąd Odwoławczy uznaje, iż to uzupełniające przesłuchanie w/w świadka - na okoliczności wskazane w tezie dowodowej - jest jak najbardziej konieczne, jednakże - z uwagi na uchynienie wyroku - czynność tę pozostawił kompetencji Sądu Rejonowego ponownie rozpoznającemu sprawę.

- jeżeli chodzi o kwestię sporządzonego przez oskarżonego oświadczenia z karty 40 akt, to należy przeanalizować, dołączone do akt sprawy, poszczególne zaświadczenia z (...)z różnych lat i wyjaśnić powody, dla których w niektórych z nich (...)nie potwierdzał faktu toczącego się postępowania (k- 117 - 128). Pomimo, że - jak wynika w pisma z k 240 - w okresach tych, firma oskarżonego miała mieć zaległości podatkowe. Fakt ten umknął uwadze Sądu meriti, a jest istotny dla całokształtu sprawy. Ponadto, na tle wszystkich prawidłowo i bezspornie ustalonych faktów należy rozważyć zasadność rozumowania oskarżonego, zaprezentowaną w jego wyjaśnieniach a polegającą na tym, że sporządzając owo przedmiotowe oświadczenie był przekonany, że może wskazać, iż nie zalega z podatkami, albowiem - w jego przekonaniu - sprawa zaległych należności podatkowych nie została ostatecznie rozstrzygnięta, z uwagi na przysługujące mu prawo zaskarżenia do Sądu Administracyjnego - z którego to prawa skorzystał. Świadomość oskarżonego należy badać indywidualnie - a nie - jak to uznał Urząd Skarbowy i Sąd meriti - jedynie w oparciu o powszechnie, ich zdaniem, obowiązującą interpretację urzędową. Należałoby zastanowić się, czy tok rozumowania oskarżonego - w tym zakresie i w tej konkretnej sprawie - jest zupełnie pozbawiony racjonalności. Niewątpliwie, pełny zarzut aktu oskarżenia zostałby wsparty faktem złożenia w Banku przerobionego zaświadczenia Urzędu Skarbowego, jednakże - tak jak już powyżej wskazano - w pierwszym rzędzie należy wykazać, że przedmiotowe zaświadczenie jest przerobione. Na chwilę obecną nie można wykluczyć, iż może być to autentyczne zaświadczenie, wydane przez właściwego urzędnika, we właściwym trybie.

Po trzecie – po uzupełniającym przeprowadzeniu postępowania dowodowego, ewentualnym dojściu do wniosków prowadzących do wykazania winy oskarżonego popełnienia czynu karalnego - należałoby dokonać właściwej oceny stopnia społecznej szkodliwości takiego czynu - co winno znaleźć odzwierciedlenie w treści wyroku oraz w jego ewentualnym pisemnym uzasadnieniu.

Zatem, Sąd, ponownie rozpoznający sprawę, winien przeprowadzić ponownie, całe postępowanie dowodowe, zmierzające do dokonania wyżej wskazanych ustaleń - postępowanie uzupełnione w sposób wskazany w niniejszym uzasadnieniu. Ponadto, winien zapoznać się z apelacją obrońcy, pod kątem przeanalizowania zawartej w niej argumentacji. Jedynie tak przeprowadzone postępowanie dowodowe, umożliwi wydanie prawidłowego wyroku, który będzie mógł podlegać ewentualnej kontroli instancyjnej.